

Celsum Origenes, & apud Tertullianum ridiculus ille Ononychites, & quod quidam Galilæos, Nazarenos quidam non Christianos appellabant, quin & emendati Codices Tranquilli, non *Christum*, sed *Chrestum* habent. Cum namque causam ignorant sacrosancti nominis, non ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, Χριστὸν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Χρᾶστὸς Χρηστὸν dici putabant, quod

ut auctores verberum diu respexit. Sulpicius tandem Severus lib. 2. hist. de excidio Hierosolymorum verba faciens hæc habet. Contra autem Titus ipse evertendum templum imprimis censebat, quo plenius Judæorum & Christianorum religio tolleretur, quippe has religiones licet contrarias sibi, iisdem tamen auctoribus profectas: Christianos ex Judæis exiitisse, radice sublata stirpem facile perituram.

Quæ omnia eo spectant, ut S. Petrum Claudii edicto, ut pote gente Judæum, quemadmodum etiam Priscillæ & Aquilæ contigit, Roma discedere coactum fuisse facilius ostenderemus. Neque enim desunt recentiores quidam Critici, qui Lactantii autoritate maxime freti, priorem D. Petri ad Urbem sub Claudio adventum, & profectionem, prorsus reiiciunt, statuuntque eundem morti proximum Romam primo venisse, ibique Evangelium prædicasse non sub

Tiberio Claudio, sed sub Nerone Claudio; adeoque celeberrimam illam opinionem quod xxv. annis Romæ Petrus sederit, ex xxv. annis, quos predicationi omnium Apostolorum per provincias & civitates Lactantius tribuit exortam fuisse, nobis suadere conantur, nihil plane verentes gravissimos Ecclesiæ patres inscitæ insimulare, ut suæ indulgeant conjecturæ. Verum ne memorem Lactantium non raro errasse, aut contendam librum illum neutiquam Lactantii factum esse, sed minus noti auctoris, cuiusdam nimirum L. Cæcilli, (quemadmodum longa dissertatione probare contendit Nicolaus le Nourry) Balutium, Pagium, eorumque sectatores potius exposco, quemnam putent omnium primum adeo turpiter lapsum, ut qui anni Apostolorum predicationi tribuendi erant, Romano D. Petri daret Episcopatu? Ecquid enim ineptius quam uni Petro, quod Aposto-

lis

quod Lactantius tum in libro de vera sapientia, tum Instit. (lib. iv. cap. vii.) & Tertullianus in Apologetico (cap. iii.) testantur. Expulsos etiam a Claudio non Christianos, sed Judæos illud maxime probat, quod ut Tertullianus ait, & cæteri consentiunt, non ille, sed Nero primus in Christianos desavit. Quo nomine Petrus, qui gente Judæus

C 3

erat,

lis omnibus commune erat tribuere? Adde mirum sane esse, quod unus tantummodo auctor operis *de mortibus persecutorum* ab errore liber fuerit, quum interea Eusebius; Hieronymus, Isidorus, Beda, Rufinus, cæterique veteres Ecclesiæ patres, non modo Petrum xxv. annos Romæ sedisse, sed ipsum etiam Claudii annum quo illuc profectus est, quæque Claudio imperante ei ibi contigerunt, disertissime commemorent. Præterea idem auctor libri *de mortibus persecutorum* neutiquam ea omnia scribere voluit, quæ ad antiquam Ecclesiæ historiam spectant, sed ea dumtaxat quæ ad persecutiones in Christianos excitas pertinent. Quum igitur instituti sui ratio minime pateretur, referre Petrum Romam venisse sub Claudio, qui nullam in Christianos movit persecutionem, fortasse consulto id prætermisit, monere contentus sanctum Apostolum Romam venisse, cum Nero

imperaret, qui primus in Christianos sævit, & Petrum omnium Christianorum Caput morte multavit. Neque negat S. Petrum sub Claudio Romam venisse aut Romanam Cathedralam xxv. annis occupasse; sed illud unum affirmat, a morte Christi usque ad Neroniani Imperii principium Apostolos spatio annorum xxv. per omnes provincias & civitates Evangelium disseminasse, & cum jam Nero imperaret Romam advenisse, ubi convertit multos ad justitiam &c. Quid est in his verbis quod duplici D. Petri itineri adversetur? At enim a nullo veterum proditum est, bis Petrum Romam venisse. Quid opus fuit, ut id diserte edoceret? Quod vero urgente si Romanum D. Petri iter duplicemus, duplicandum etiam erit illius cum Simone Mago certamen, facile id adversariis concedimus. Simonem etenim sub Claudio Romam venisse, & Petrum ejusdem Claudii temporibus Romam se contulisse

erat, ex Bethsayde vico Galileæ sumul cum cæteris discedere est coactus, quod Priscillæ quoque & Aquilæ accidisse, scimus ex Apostolorum Actis. Eo igitur tempore Hierosolymas rursus adveniens Petrus, quo per totum orbem fame laborabatur, cujus historici fere omnes meminerunt, Paulum vidit, qui Antiochia in Judæam simul cum Barnaba

lisse ad Simonis fraudes detegendas, Justini, Irenzi, aliorumque gravissimorum Scriptorum autoritate demonstramus, & tamen Nerone imperante Simonem a Petro victum testantur interea Sulpitius, Augustinus, Arnobius, Philastrius, Ambrosius, Maximus Taurinensis, Theodoretus, Cyrillus Hierosolymitanus, Isidorus Pelusiota, quibus fere omnes & recentiores subscribunt historici: immo Valesius, Simonis interitum principatu Claudii contigisse, ex historia se conicere posse existimat.

Et quoniam hæreticorum plerique, ut Petrum morti proximum Romam primo venisse suadeant, Origenis, Pierii Alexandrini, Chronici Paschalis, & Nicephori testimoniis abutuntur, eorum verba sunt diligenter consideranda. Origenes postquam de Petri prædicatione agit, ita concludit Guilielmo Cave interprete: *qui ad extremum Romam ἤρῳα* VENIENS cruci affixus est, ca-

pite deorsum demisso, sic enim ut cruci collocaretur, oraverat. Pierius autem ita se habet: *Petrus Apostolorum primus sæpe comprehensus, & custodia traditus, ignominiaque affectus, postremo Roma crucifixus est.* At vero τὸ ἤρῳα ne utique sane veniens necessario sonat, sed verti potius debet existens. Præterea Origenes & Pierius Petri labores glorioso tandem martyrio Romæ coronatos, potissimum respiciunt, non itinera, neque testantur Petrum tunc primum Romam venisse. Ex eo enim quod Apostolorum princeps morti proximus Romam venerit, non sequitur eum numquam extra Urbem profectum esse. Venit sub Claudio, & ab ea sub Claudio discessit. Sub Nerone iterum venit, sed neque tunc temporis ibi ita mansit, ut ab ejus mœnibus numquam exiret. Apostolus erat, latius Christi lucem attulit, & tandem ubi Romam, quam forte sæpius revisere consuevit, Nerone in Chri-

naba profectus erat. Quandoquidem opulentiores Antiocheni, qui nec possessiones vendiderant, nec largitionibus exhauserant patrimonia, ea subministrabant pauperibus Hierosolymitanis, quæ tunc Barnabas, Paulusque detulerunt. Id vero circa Claudii annum nonum accidisse potest, qui duodevigesimalis fuit a Christi morte, quando Paulus

C 4

con-

Christianos sæviente venit, ab impio comprehensus tyranno, crucis supplicio multatus est. Porro Basnagius Paschale Chronicon obiicit, quod sex primos Claudiani imperii annos exhibens, Romanum D. Petri iter ibi numquam memorat, & Nicephori Chronographiam, ubi legitur Episcopatus honorem duobus annis Petrum obtinuisse. Ego vero nescio cur nam Eusebii, Hieronymi, aliorumque veterum patrum auctoritati eorum autoritas sit præferenda. Chronicon ignoti Græci hominis non raro nec leviter errantis factus est. Nicephorus vero nono Ecclesiæ seculo floruit, neque ejusdem authoris esse videntur etiam illi omnes Chronologici Indices Chronographiæ additi, quos inter ille etiam est Romanorum Pontificum quo abutitur Basnagius, & in quibus multos in annis designandis errores irrepsisse constat. Paulus Bauldrius in præfatione ad librum de mortibus persecutorum,

quem edidit Trajecti ad Rhenum anno 1693. ubi animadvertit, ex eo libro criticos comperisse D. Petrum ne utique quam sub Claudio, sed sub Nerone Romam migrasse, hoc quoque subiicit, quod & illo deperdito eadem communis sententiæ emendationem nosse fas erat ex Methodio in Encomio S. Dionysii Areopagitæ & Martyris Græce edito Florentiæ anno 1516. & Parisiis 1562. nec non Antuerpiæ an. 1634. cum latina versione Lanselii Jesuitæ tom. 2. operum S. Dionysii. At nemo ignorat, Encomium illud opus esse nullius pene fidei, propterea quod, non Methodio Patarenfi Episcopo scriptori tertii seculi; sed alteri Methodio Patriarchæ Constantinopolitano qui seculo ix. floruit, quique illud ex Abbatis Hilduini Areopagitici desumpsit, tribui omnino debeat.

Jam vero, ut eas quoque attingamus difficultates, quæ contra obiici solent, ex eo quod con-

contulit cum ipsis Evangelium ne forte in vanum curreret. Petrus vero ab hac die Romam non venit usque ad postrema Neronis tempora: ut abuisse possit annis plus minus quindecim, in quibus rursus Antiochiam reverti, & id accidere potuit, quod est in epistola ad Galatas, disceptatio quoque de circumcisione in Conventu Hierosolymitano, & quæ

constet, Petrum Hierosolymitano Concilio præsedisse; ex iis quæ de ejus duplici Romam versus itinere dicta sunt facillime diluuntur. Hierosolymitanum siquidem Concilium habitum est anno a passione Domini xix. exeunte & ix. Claudii incipiente, qui quum in annum a passione Domini xix. per duos tantum includatur menses Februarium & Martium (die enim xxv. Martii Christus occubuit, Claudii vero imperium a Kal. Februarii incipit) sequitur fortasse mente Martio currente Concilium habitum fuisse. Opponit Petrus Judæorum ab Urbe exilium Apostolico Concilio Hierosolymis absoluto potius contigisse, propterea quod quum S. Paulus illo quidem peracto Corinthum venerit cccclxiii. milliaribus peragratis, Aquilam & Priscillam offenderit, qui Claudii edicto Roma pulsi *προσφύτως nuper* ab Italia venerant, ut in Actis Apost. c. xviii. v. 2. legitur. Verum enim

vero etsi Paulus post Concilium Hierosolymitanum multum consumperit temporis antequam Corinthum perveniret, notandum tamen S. Lucam haud dicere Aquilam & Priscillam *προσφύτως nuper*, sive ut reddit D. Augustinus *novissime* ab Urbe venisse, sed *ab Italia*, ita ut Roma anno viii. vel ix. Claudii juxta Imperatoris edictum exire potuerint, & tamen aliquot annorum spatium in *Italia* adhuc morari, vel domesticis negotiis impliciti, vel Claudiani edicti permutationem expectantes. Profecto Svetonius ab Urbe Judæos pulsos dicit, non ab Italia, uti quoque divinus historicus, qui Aquilam & Priscillam Corinthum ab Italia venisse scribit, quod Roma Judæi expulsi forent. Quod vero S. Lucas Petri fugam haud prætermisisset omnino, dummodo vere ex fuga ad Concilium Petrus accesserit, quum Priscillæ & Aquilæ exilium non prætermiserit: item quod si Petrus Roma-

& quæ de obitu Deiparæ Virginis a Dionysio sunt tradita. Contra Simonem demum Samaritam rursus disputaturus Romam venit postremo Neronis anno, ubi de morte ea subsequuta sunt, quæ consensu omnium scriptorum memoriæ sunt commendata. Si enim vitæ ejus decursum sic distinxerimus, nihil est, ut opinor, quod sacris literis repu-

manam fundasset Ecclesiam, tantum Christianæ religionis incrementum non celasset, Petrus digna argumenta sunt, qui quum solidis contra nos pugnare non valeat rationibus, fuitiles captat conjecturas, quibus jam suo loco satisfacimus, animadvertendo, Lucam Pauli præcipue historiam persequi, neque opus esse omnia ab historicis narrari. Quare ne in his aliisque hujusmodi futilibus argumentis oleum & operam perdamus, satis sit ut ea quæ ad primum D. Petri sub Claudio Romam versus iter confirmandum spectant, persequamur. Quum ex Epistola D. Pauli ad Romanos procul dubio ante Neronem ipso Claudio rerum domino scripta, satis amplam Romæ Ecclesiam tunc temporis floruisse constet, si ad Neroniani imperii tempora Petri Romam adventum differamus, nec Petrum nec Paulum Romæ Ecclesie auctores fuisse dicendum erit; quod tamen & tota testatur an-

tiquitas & Catholicorum nemo adhuc negare ausus est. Heterodoxi, autem qui id honoris tribuendum censent vel Romanorum advenis Hierosolymæ commorantibus quum Spiritus Sanctus Apostolis illapsus est, vel Andronico & Junia Pauli cognatis, vel demum Urbano Pauli ipsius Coadiutori, (*epist. ad Rom. cap. xvi.*) nullum momentum habent, quo conjecturis suis fidem faciant. Basnagius in Annal. ad an. 42. haud semel jactat se certo scire Petrum Romæ Ecclesie fundamenta non jecisse; sententiamque suam ex eo solum suadere conatur, quod Petro Judæorum Apostolatus, non autem Ethnicorum creditus fuerit; præterea quod si Petrum Romani habuissent doctorem, non ad illos scripsisset Paulus, & Paulum Romam appulsum ibi habitantes Judæi de Christiana Religione interrogare non indignis: quibus argumentis jam alibi satisfacimus, & inferius satisfacturi sumus. Nos

repugnet; & maximorum sanctissimorumque auctorum de illius profectio ad Romanam urbem tam pie, quam vere tuta erit opinio. Superest, ut quoniam nihil ob stare divinos libros assertioni nostræ ostendimus, auctores quoque enumeremus, qui in hac nobiscum opinione fuerunt. Enimvero non eadem differendi ratio est in disciplinis, & in rerum

Nos vero etsi heterodoxis concedamus fieri potuisse, Romanos illos advenas privatim de Christi lege aliquid nunciasse, omnium tamen primum fuisse D. Petrum, qui Romæ Evangelium publice docens, magnam hanc Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem & Magistram in ea constituerit, non ex levibus futilibusque conjecturis, sed ab antiquissimis plane gravissimisque Ecclesiæ scriptoribus ediscimus.

Velenus id honoris Petro tribui non posse, ex eo præcipue suadere conatur, quod Tertullianus, Svetonius, Orosius, Platina, Christianos in Urbe Tiberio imperante degisse testantur, quum nemo ante Claudii tempora Petrum Romam venisse tradiderit.

At si Tertulliani verba serio consideremus, Veleno potius adversantur. Tiberius (inquit) nunciata sibi ex Syria Palæstina, qua illic ejus (nempe Christi) veritatem divinitatis revelaverant, detulit ad Senatum

cum prerogativa suffragii sui. Senatus quia non ipse probaverat, respuit; Cæsar in sententia mansit, comminatus periculum accusatoribus Christianorum, quæ Tertulliani narratio, sic intelligenda esse videtur. Cum Tiberius Epistolam quamdam a Pontio Pilato acceperit de Resurrectione & miraculis Christi, atque ejusdem divinitate, detulit ad Senatum de eodem Christo Deos inter recipiendo, & sane non tantum proponens rem, sed cum prerogativa suffragii sui, ostendens scilicet, se approbare quæ annuntiata fuerant, & Christum Deos inter recipi jubens. At Senatus, quoniam vetus erat decretum ne quis Deus ab Imperatore consecraretur, nisi a Senatu probaretur, Tiberii approbationem & iussa male accepit, & indignatione motus, quod non sibi prius delatum esset, ut de suscipiendo cultu prius ipse decerneret, consecrationem Christi recusavit: quo ausu nullo pacto motus

rerum gestarum indagazione. In illis enim minimum valet auctoritas, ut si enunciati alicujus veritatem, vel naturæ vim, vel quippiam in divinis, postremo quid expetendum fugiendumve sit querimus, tunc necesse est, ut ratio sibi ipsa argu-

tus Cæsar, in sententia mansit, & ita mansit, ut inde paulatim laudatissimam modestiam suam in pœnam contradictoris Senatus, mutaverit, & factum est, ut qui spreverant Christo Rege salvari, Rege Cæsare punirentur, ut solerter scripsit Orosius hist. lib. 7. cap. 6. Præterea comminatus est Cæsar periculum accusatoribus Christianorum, qui scilicet non in ipsa Roma, sed per Imperium degabant, & Romam venissent. Is verus est Tertulliani sensus, & quod Velenus & ex eo Barnagius hinc probare contendunt, regnante Tiberio jam Romæ Christi discipulos in quos intendi accusatio posset, degisse, ejus conjectura quidem est, non autem Tertulliani sententia.

Ad Svetonium quod spectat, nequaquam in vita Tiberii Christianorum mentionem facit, sed in vita Claudii, ubi cap. xxv. narrat, quod Imperator ille Judæos impulsore Christo assidue tumultuantes Roma expulit, quem locum paullo superius excussimus; & in vita Neronis a quo supplicis eos afflictos fuisse memo-

rat. Profecto Claudium ab Urbe Christianos expulisse, non solum sententiæ nostræ non adversatur, sed eam potius egregie confirmat. Quod autem Barnagius heic adfert ex Pseudo Clementis opere Recognitionum lib. 1. n. 7. nec non ex alio item apocripho libro qui Synopsis inscribitur, & Dorotheo Tyrensi tribuitur, in quorum primo legitur Barnabam Tiberii tempore Romam prædicasse, in altero vero Barnabam fuisse primum Romanorum Apostolorum; insulsum hoc quoque & falsum est, non solum quia allatis Sanctorum Patrum testimoniis, sed etiam quia sacris ipsis litteris adversatur; ex quibus certo constat, neminem ausum Ethnicis prædicare, antequam S. Petrus mira illa cœlesti visione ad id laboris obeundum invitaretur: ex quo quidem tempore Barnabas D. Paulo Apostolo Gentium comitem sese adjunxit, multasque cum eo Asiaticas Græcæque urbes perlustravit; usque donec in Cypri Insulam iterum profectus est, ubi martyrii palmam obtinuisse fertur.

gumenta conquirat, a primis manifestisque initiis proficiscens, ut consequentium certa fiat ostensio. Cum vero quærimus, vel de historiæ alicujus veritate, vel de gestis institutisque majorum, omnis diligentia versetur necesse est, in indagandis iis, quæ auctores memoriæ prodiderunt, & si inter ipsos contrarium aliquid videatur, tunc discussio- ni relinquitur locus, si forte ex quæsitis rationibus convenire possint: at si id nequit, superest, ut quid potissimum verum sit investigemus. Quoniam igitur auctoritatibus nobis tantum agendum est, priusque illud quod longe videbatur difficilimum absolvimus, consequens est, auctores, qui opinioni nostræ consentiunt enumerare. Et quoniam, ut spero, in causa admodum facili & explicata versabimur, non erit nobis cum adversario summo jure agendum: quin etiam cum quippiam de jure nostro concesserimus, ita tamen erimus superiores, ut dubitaturus sit nemo, secundum nos judicare. Scriptores igitur, ut ita dicam, minorum gentium adversario donabimus, quales sunt Orosius (hist. lib. 7.), Eutropius, Suidas, Platina, Blondus; & in divinis Rufinus, Beda, Remigius, & ejus generis complures. Magnos etiam illos viros, qui auctoritatis suæ viribus totam causam nostram singuli sustinere possent, Clementem scilicet Romanum, Damasum (12), Grego-

(12) Damasi auctoritas petitur ex libro de vitis Pontificum, qui Cortesii ætate sancto huic Pontifici falso tribuebatur. Quem quidem librum diversorum authorum farraginem esse, patet tum ex stilo Damaso indigno, tum ex pu-

gnantibus inter se rebus quibus scatet, tum demum ex S. Hieron. silentio. Vide cl. præsulis Franc. Blanchinii Prolegomena in librum Pontificalem sub Anastasi Bibliothecarii nomine editum.

rium (13), Leonemque (14) omitemus. Quoniam, si Deo placet, hac demum tempestate, eo devenimus, ut licet viri sanctissimi, & gravissimi, quoniam tamen Romani Pontifices fuerunt, eo nomine suspecti esse possint: & Clementis disputationibus, quibus tantum & Chrysostomus & Leutherius tribuunt, & quas doctrinam vere apostolicam continere dicit Joannes Picus, quasque a se in latinum conversas Hieronymus ait in interpretatione Commentariorum Origenis in Epistolam ad Romanos, licet nunc a Rufino conversas habeamus, non tuto credi, scribit hujus novæ opinio-

nis

(13) Vide S. Gregorii M. epist. 37. lib. 6. ad Eulogium Patriarcham Alexandrinum, in qua de tribus sedibus Patriarchalibus ita scribit. „ Illæ „ tres ab eodem Principe „ Apostolorum Petro fundatæ sunt. Itaque cum multi „ sint Apostoli, pro ipso tamen „ principatu sola Apostolorum „ principis Sedes in autoritate convaluit, quæ in tribus „ locis unius est. Ipse enim „ sublimavit sedem, (Romanam scilicet), in qua etiam „ quiescere & præsentem vitam finire dignatus. Ipse „ decoravit sedem, in qua „ Evangelistam discipulum „ misit (nempe Alexandrinam quam per S. Marcum „ fundavit). Ipse firmavit sedem, in qua septem annis „ quamvis discessurus sedit, „ (nimirum Antiochenam).

„ Cum ergo unius atque una „ sit sedes, cui ex autoritate „ divina tres nunc Episcopi „ præsentent; quidquid de vobis nunc boni audio, hoc „ mihi imputo &c.

(14) S. Leo Sermone I. in Natali Apostolorum Petri & Pauli: „ Beatissimus Petrus, „ inquit, Princeps Apostolici „ ordinis, ad arcem Romani „ destinatur Imperii; ut lux „ veritatis, quæ in omnium „ gentium revelabatur salute, „ efficacius se ab ipso capite „ per totum mundi corpus effunderet. „ Et infra. „ Ad hanc ergo Urbem tu, Beatissime Apostole Petre, venire „ non metuis, trophæum Crucis Christi Romanis arcibus „ inferens, quo te divinis „ præordinationibus anteibat „ & honor potestatis & gloria „ passionis, &c.